

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 197.

V Ljubljani, v sredo 27. avgusta 1884.

Letnik XII.

Katoliška cerkev čuva in brani svetno veljavo (avtoriteto).

(Konec.)

Ko se je paganstvo jelo drobiti in so se paganske države umaknile krščansko-vrejenim kraljestvom, je dobival skupni oče krščanstva, rimski papež vedno več veljave. Cerkve niso častili samo kot duhovno avtoriteto, ampak bila jim je tudi v socialnih razmerah mati in roditeljica novih narodnosti. Protestanski Gustav Diezel pravi, da je bila cerkev korenina, iz ktere je izrastlo drevo novih evropskih držav. Ljudstvo je zahtevalo in pričakovalo od cerkvene oblasti, da naj ima ona povsod naj večjo veljavo, kateri naj se vklanja tudi svetna oblast. Iz onega časa so se izcimile marsiktere pravice cerkvene v dušnih in tudi popolnem svetnih stvaréh. Da se je moral cesar vklanjati papežu, je bil le od njega kronan itd., vse to kaže, da je bil namestnik Kristusov tudi nositelj naj višje svetne avtoritete: cesarji in kralji so se smatrali papeževe vazale. Henrik II, Magnus, kralj Švedski, Ludvik XI, Henrik VII, vsi ti nam spričujejo, da je naša trditve resnična.

Ako so tedaj bili srednjeveški vladarji v svetnih stvaréh podložni papežu in so to sami priznavali, ali je potem krivično, ako so papeži odvezavali ljudstva prisege k zvestobi? Ko so to storili so le storili to vsled najvišje vrhovne pravice, ktero jim je takrat priznaval ves svet, ne izvzemši kralje in cesarje. Ali te pravice se je cerkev posluževala le redko; in le tedaj, ko je bilo to neobhodno potreba; protestanski pisatelj pravi: Lahko trdim: Nikdo ne more v celi zgodovini pokazati le enega slučaja, da bi papež tako delal proti vladarju, ki bi vedno pravično ravnal in delal, kar je njegova dolžnost.

Ali je tedaj res delala cerkev proti svojemu načelu ter učila in naganjala k revoluciji? Ako hoče kdo vse to premisliti z nepristranostjo, mora priti do sklepa: da je to očitanje cerkvi neopravičeno. neutemeljeno. Ako so se kedaj posamni škofje zna-

biti pregrešili proti avtoriteti, tega nikakor ne moremo računati cerkvi na rovaš. Kdo bi hotel tirjati od cerkve odgovor za vsak čin, ktereга stori njen ud?

Ali cerkev je svojo vrhovno pravico varovala in branila le toliko časa dokler so bila ljudstva še tako rekoč v otročjih letih in se samostojno ni moglo vladati; tedaj je cerkev pomagala s svojo modrostjo. Ko so pa narodi postali samostojnejši, je tudi cerkev opustila svojo vrhovno pravico: odgojila je ljudstva že toliko, da si znajo samostojno vpravnavati socialno-politične zadeve.

IV. Da je cerkev res nositeljica veljave in da vladarji izvan cerkve nimajo tiste moči, kot bi je imeli v cerkvi, to vidimo v naših časih; videti moramo od dne do dne bolj, kako gine veljava, kako anarhizem vzdiguje preširno svojo glavo. Od kot to? Cerkev zatirajo in jo hočejo storiti deklo državi! Knezi in vladarji kaj z nehvaležnostjo plačujejo dobroto cerkveno. Cerkev je hranila in varovala disciplino, dokler je imela polnost pravic še in je mogla vplivati na sreča ljudstev, Ali ko se jej je pravica jemala za pravico, ter je ona stala osamljena, brez pomoči — tudi ni mogla več brzdati strasti, ki so jele napadati oblasti ter rovati proti cerkveni in državni oblasti — proti altarju in tronu.

Da se v naših časih toliko elementov vzdiguje proti avtoriteti, temu je edino vzrok hlapčevstvo cerkve. Cerkev je zvezana, despotizem in anarhizem pa skušata, kdo bode hujši. Odkar so luč resnice, sv. cerkev, postavili pod mernik, tavajo knezi, in ljudstva brez vodnika in zbegani v črni temi. Nikdo ne vé pota, nikdo pravih mej; tako sta se podložnik in knez v temi zadela s čelom ob čelo; pest in meč odločuje. Knezi ne priznavajo pravic ljudstev, ljudstva si lasté zopet vse pravice ter hočejo vladarje potegniti raz prestola.

Naj se zdrobé skoraj okovi, ki oklepajo cerkev ter jo ovirajo, da ne more več plodonosno delovati. Ko se bode njena luč zopet prosto in neomejeno razlila, se bode zopet obzorje razsvetlilo in ljudstva bodo zopet spoznala kakšne dolžnosti imajo proti

knezom in vladarjem. Avtoriteta se bode zasvetila v novem lesku, srečna bodo ljudstva, srečni vladarji.

Ali ni zares cerkev s svojimi nauki pravi in edini vir avtoritete? F. R.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. avgusta.

Notranje dežele.

Pri banketu, ki so ga slovenski volilni možje po zadobljeni zmagi v *Mariboru* napravili, napil je podpredsednik državnemu zboru baron Goedellannoy navdušeno Nj. Veličanstvu presvitlemu cesarju, ki nam je dal vstavo, in na črno-rumeno zastavo, pod ktero so si zvesti slovenski Avstrijanci že marsikako sijajno zmago priborili. Temu praporu, pravi baron Gödel, hočem jaz s svojimi volilci do smrti zvesti ostati, kajti v njem vidim vzvišeno znamenje vseh domoljubov ktere koli narodnosti v velikem cesarstvu Avstrijskem. Da so volilci napitnico navdušeno sprejeli ter stojé in odkriti poslušali cesarsko pesem, ktera se je na to zapela, omenimo le tako mimo gredé, kajti kaj tacega se pri zbranih Slovencih samo po sebi razume. Omenimo pa le, da je Slovence svojem cesarju vedno zveste črno-rumen prapor vsikdar navdušil, Nemci in to klika liberalnofakcijska ga pa videti ne more. Povsod kjer le zamore štuli namesto njega prusko črno-rudečorumenno zastavo, da še več, ravno na Štajerskem morala se je poštena črno-rumena skriti pred njeni (pruskimi) pristaši. Toda naj se le smešijo sebe in svoje, dan plačila jim ne izostane; kakor se vsako izdajalstvo že na tem svetu samo maščuje, tako bo tudi nemško liberalno kliko maščevalna roka osode zadela. Tega jim Slovenci nikdar ne moremo in ne smemo odpustiti, da se je na njihovo povelje v Slovenski Bistrici morala cesarska zastava umakniti znad hiše, v kateri so Slovenci zborovali.

V *hrvaškem deželnem zboru* stavlil je poslanec Vukotinovič predlog, da naj se od vlade zahteva naprava deželnega kletarstva za vinarstvo. Ob enem naj pa ona tudi skrbi, da se bodo napravila trtišča zasajena z ameriškimi trtami, ki so trtni uši kos, in pa da se bo sadjereja nekoliko krepkeje podpirala, kakor se je do sedaj. Predlog

LISTEK.

M. F. Rajevski.

(Konec.)

Zguba sopruge razkrojila je njegovo srečo, toda ljubezen k „delu“ dajala mu je moči vzdržati se na svojem mestu. Vsekako pa je ta presiljenost sreča morala oslabiti ta organ. Mihael Feodorovič, obdarjen poleg drugih darov tudi z darom nadvlade nad seboj, znal se je vzdržati vedno v ravnotežju. A ta sposobnost je oslabela po smrti sopruge. M. F. vdajal se je toraj nenosečim ganutjam. Vendar kakor je bil močen upljiv razvijajoče se bolezni na pesimistično njegovo struno, ni mogoče ipak tajiti, da so bile tudi okoliščine take, ki so dopomagale k razdraženju bolezni. Drugim ljudém pripušča osoda, da vidijo vresničenje svojih teženj in nadéj: oni zamorejo reči: Gospod vzemi služabnika svojega — ter pojdejo z mirom v duši v večnost. Mihael Feodoroviču pak je bilo sojeno videti nenavadno ojačen napor vragov in oslABLJENO našo obrambo, vsled naše nesloge. On tudi pri vsem tem ni kazal kake malodušnosti, ni bežal iz bojnega polja, pač pa

padel na svoji straži, oslABLJEN po 50letnem delovanju in s tolikoletnim trpljenjem, kakor pada vojak v polnem orožju, ko že njegovo izčrpano srceé biti preneha. Edina tolažba za padajočega borilca je: videti zagotovljeno svojo zmago — nú, ta tolažba se ni mogla predstaviti Mihaelu Feodoroviču, dasi tudi je njega vera v zmago pravičnega dela bila močna. Evo vam tragike smrti znamenitega rusko-slovenskega dejstvosvatelja!

On je bil naj pozorougodnejši od vseh, edini v svojem delovanju: jaz ne poznam družega, ki bi, kakor on, ne le v teoriji marveč tudi v dejanju poznal Rusijo in Slovane, ki bi jih takó spojeval v duši.

Njega biografija bode hvaležna naloga bodočega zgodovinarja. On je storil mnogo, naj si tudi je stal na straži, kjer inace ni bilo baš malo za storiti. „Večen spomin dobremu slovanskemu delavcu in popolna zmaga pravemu delu slovanskemu!“

Navešči pomenljive ruske besede, ki z živimi barvami slikajo, kaj je bil Rajevski Rusiji, kaj Slovanom, naj dodam še nekoliko životopisnih dat, ki jih posnamem po slovaških „Slov. Pohl'adeh“. Z živim spominom naj bode tudi od nas Slovencev

položen na njegov grob šopek spomeničic z napisom: večnaja pamjat'!

Mihael Feodorovič Rajevski narodil se je 18. julija 1811. leta v mestu Arzamasu v Nižgorodski guberniji. Njegov oče bil je duhoven pri jedni mestni cerkvi. Mihael učil se je v Nižgorodskem seminarju, iz ktereга je prestopil kot 18letni dijak v Petrogradsko duhovno akademijo. Po dokončanju akademičnega kurza l. 1833 postal je katehet pri „imperijskem ljudomilnom spolku“, sedaj pretvorjenem v gimnazij. L. 1834 (dné 29. marca) postal je katehet pri cerkvi ruskega poslanstva v Stockholmu. Njegova zamejna služba našla je milost pri cesarju Nikolaju, ki ga je pritegnil tudi k literarnemu delovanju. Od tega časa pak do l. 1846 bil je marljiv sodelavec pri „Žurnalu Ministerstva Narodnago Prosvieščenja“. L. 1840 je pisal študijo o stanju luteranske cerkve in nje duhovnih. L. 1842 (dné 20. julija) bil je prestavljen v tem svojem poslovanju in vradu na Dunaj k ruskem poslanstvu. L. 1847 postal je tam „protijer“ (dekan), za kar je bil posvečen v Karlovcih v Sremu po metropolitu vseh srbskih in ogersko-valaških narodov pravoslavnega veroizpovedanja — Josipu Raječeviću.

je zbornica soglasno sprejela. Dalje se je tudi predlagala volitev stalnega poljedoljskega odseka za vsak bodoči parlament, kar se je tudi soglasno sprejelo. Vsi predlogi so toliko važnosti, da bi se bilo le čuditi, ako bi se jim bil tudi le samo eden poslanec upiral. Razvidno pa je iz taistih, da imajo naši sosede preko Kolpe ravno tiste bolečine, na katerih naša domovina boleha.

Krivošijanski begunci vračajo se domov iz Črnegore, kjer so po zasedanju upornih krajev Krivošijskih varnost in zavetje dobili. Bodi si, da jih pritiska revščina v Črni gori, bodi si, da se jih je polastilo hrepenenje po skalnatem svojem domu v Krivošiji, naj si že bo to ali ono, večinoma jeli so se vračati domov. Avstrijska vlada jim je povrnitev dovolila pod jako ugodnimi in milimi pogoji. Vsak begun in bivši upornik javiti se mora v Kotoru pri izjemni nalašč za to postavljeni sodnji, kateri na čelu je vojaški sodnik auditor; ondi ga po meri vdeležbe in po zasluženju na več ali manj časa obsodijo v luknjo, iz ktere se po prestani kazni domov povrne. Navadno pa še nekaj denarja za prvo pomoč, za nakup živeža itd. s saboj na pot dobi. Ravno tisti begunci pripovedujejo, da je bilo za časa vstaje vse polno angleških agentov pri njih, kateri so jih z denarjem podpirali. Da so se Angleži z Balkanskimi Slovani mnogo pečali, da celo več, kakor je bilo za nje in za Avstrijo primerno, je obče znano, in še sedaj jih je zadosti dobiti v sanžaku Novopazarskem, kjer avstrijskim vojakom svoje blago prodajajo, katero jim tje kakor preko Soluna in Skoplja dohaja ter je mnogo ceneje, kakor pa bi bilo ono iz Avstrije tje kakor donášano, kajti železnica po Bosni še vedno ne sega dalje nego do Sarajeva, kje je pa še Novipazar za Sarajevem! Pri vsem tem pa Angleži tudi pridno politiko vganjajo.

Sedem sto let je minulo, odkar so se na **Erdeljskem** naselili Saksonci in sedaj v ondašnji kronovini trije narodi prebivajo, Saksonci namreč, Valahi ali Rumunci in Madjari. Saksonci so pretekli teden napravili javno praznovanje te sedemstoletnice in so si iz tega namena slavnostnih govornikov in drugih odličnjakov naročili iz Nemškega. Da črno-rudeče-rumenih zastav ni manjkalo se samo po sebi razume, da se je pri tem za veliko-nemško idejo na turškem bobnu bobnalo in napijalo z največjo čašo, je umevno, in da je neki dr. Fink iz Nemškega doma v Svibnjem kvasil o protestantizmu, da je to sedaj poglavitna moč na svetu, ktere se klanja vse razumništvo celega sveta, da ima protestantizem vse imenitnejše reči v rokah in da mnogo imenitnejši in vspešnejši vpliva na razvoj človeškega duha nego katoličanstvo itd., to je pa vendar smešno! Čuditi se sicer temu ni, kajti govornik je bil najet iz nemške, toraj protestantske države, in vrh tega je sam protestant, ter je protestantom govoril, kajti erdeljski Saksi so luteranci augsburgskega izpovedanja, toraj je pač umevno, da vsak berač svojo mavho hvali! Erdeljski Saksi so se pri vsi slavnosti tako obnašali, da je bilo preziranje Madjarov in sovraštvo do njih očitno in bo vsa slovesnost za nje več slabih, kakor pa dobrih nasledkov imela. Kje je Bismark, in kaj se bo on za nje brigal, če tudi se nanj ozirajo, kakor Izraelci na bronasto kačo v pušavi! Pač bi bilo boljše za nje nekoliko več spravedljivega duha z Madjarsko vrhovno oblastjo in mnogo manj namežikovanja z Nemci, kakor pa je ravno narobe.

Vnanje države.

„Times“ piše, da **shod treh carov**, ki se bode zavestno še to jesen napravil, ima poglaviten namen, da bodo imenovane tri velesile evropske, Avstrija, Nemčija in Rusija skušale kolikor se bo dalo, Angleško osamiti. Cesar Viljem in car Aleksander sešla se bota menda že 3. septembra v Štetinu, car Aleksander in cesar Franc Jožef pa nekoliko pozneje.

Takrat je sprejel od velike kneginje Helene Pavlovne zlati križ, okrašen z dragocenimi dragotinjami. L. 1848 (dné 28. aprila) bil je imenovan članom carskega Odeskega občestva za historijo in arheologijo. L. 1850, po ogerski vojni, poverila mu je sveta sinoda zidanje pravoslavnih cerkvá v srbskem vojvodstvu in v vshodnji Ogerski. V teku tega leta in nadalje so po njega povzročenju postavili 47 pravoslavnih cerkvá, a 60 cerkvá je bilo obdarovano s cerkvenimi knjigami, obleko in drugimi potrebnostmi.

V tem letu je prevél v francoščino in izdal na Dunaji veliki kánon Andreja Kritskega. V tem letu bil je obdarovan z redom sv. Ane II. reda. L. 1851 prevél je v francoščino rusko liturgijo „Livre des prières de l'Eglise Orthodoxe“. V tem letu bil je imenovan članom jugoslovanskega zgodovinskega društva v Zagrebu.

L. 1852 (dné 27. aprila) dobil je osebno priznanje od cara Nikolaja I., kateri mu je podaril briljantni prstan.

Tega leta (dné 8. novembra) bil je mu prinesen po patrijarhu srbskih in valaških pravoslavnih národov, Josipu, dár pravoslavnih cerkvá avstrijskih v odmeno za njega veliko delovanje pri njih organistih.

Kje, še ni določeno. Nič se tudi še ne omenja kraj, kjer si bodo vsi trije h krati roke podali v trdno zvezo, ki bode podprla evropski mir in red! Ruski car je že letošnjo spomlad po svojem polkovniku Kaulbarsu na Dunaj sporočal, da bi prav rad s cesarjem Franc Jožefom govoril. Takoj na to dal se je sličen odgovor iz Dunaja v Petrograd in ruski poročnik na Dunaji grof Lobanov je pa menda dotične obravnave in vpeljave med Dunajem in Petrogradom vodil.

Varšovski Poljaki pripravljajo za cara adreso vdanosti. Opozoril jih je na ta korak grof Wielopolski. Izraziti mu hočejo v taisti ob enem svoj brezkonečni stud nad nihilisti in njihovim rovanjem, zagotovili ga bodo pa neomejene vdanosti poljskega naroda. Izročili mu bodo adreso v Varšovi.

Od kar se je raznesel glas o cesarskem shodu, in od kar ste se jeli **Nemčija in Rusija** druga drugi prav očitno približevati, postala je politika med Dunajem in Petrogradom nekako nerazumljiva. Če le ne bo pri vsej tej reči Avstrija obsedela! Nek večji ruski državnik je že dalje časa tajno v Berolinu, kjer določujejo priprave za cesarski shod.

Francoški radikalci prvemu ministru Ferryju nikakor ne morejo odpustiti, da je Kitajcem napovedal vojsko, ter mu očitajo samovoljnost, češ, da je komaj dočakal, da je parlament na počitnice odšel, in takoj je Kitajcem streho nad hišo zapalil, če tudi nima nobene pravice za to. Ferryja vpijanili so malostni vspehi v Tonkinu, in je zaradi tega mislil, da vse sme, kar hoče. Dolga vojska s Kitajci ga bode pa že podučila, da vendar-le to ne gre. Zarad tega mu pač družega ne bo kazalo, kakor prej ko prej sklicati parlament, da odobri, kar bi bilo nepostavnega. Republikanski listi pa trdijo, da vojska uradno in formalno ni še napovedana, temveč vse, kar je dosedaj admiral Courbet v kitajskem vodovji napravil, ni nič družega, kakor nekaka državna sila, s katero misli Kitajec v kozji rog vgnati.

Vojska med **Francozi** in **Kitajci** se je toraj v resnici pričela, kakor telegrami poročajo, je v soboto popoldne ob 2 počil prvi francoski top na Fu-Čeu, kamor so do 8 zvečer streljali. Orožnico so popolnoma razdžali, vrh tega so pa še sedem kitajskih topničaric potopili, dve sta jim pa srečno všli. Francoskih ladij se ni nobena potopila. Radost vsled te zmage je v Parizu velikanska in lahko rečemo, da na veliko srečo Ferryja, ki je vojsko na svojo roko napovedal. Kitajci so mislili Fu-Čeu braniti z 21 ladijami. Od teh so bile štiri fregate-oklopnice, ostale pa topničarice, premeščevalni in opozorovalni parniki. Posadka pomorska, kar se tiče moštva, bili so sami kitajski Kitajci, častniki pa Nemci, Angleži in Amerikani. Sedaj, ko so bili Kitajci na morji že tepeni, še preden so dobro vedeli, od kod da šiba poje, se bodo Francozi lahko popolnoma polastili otoka Formoze, kterege imajo od več strani obkoljenega. Razun Formoze mislijo se polastiti tudi še otoka Hainan, ki je ravno nasproti Anama in Tonkinga, ter je tako rekoč gospodar v ondašnjem vodovji. Kitajski poslanik v Parizu odšel je v soboto zvečer v Berlin, kljub temu nadjajo se pa Francozi, da se bodo Kitajci vsak čas podali, kajti tajni pogovori med francoskimi in kitajskimi diplomati kljub temu niso še prenehali.

Nemško brodovje odplulo bo v srednje morje, kteremu se bo tudi avstrijsko pridružilo. Nalog ima zasidrati se ob severo-afrikanskem obrežju v obližji Egipta, kjer Angleži na to študirajo, kako bi Tefvik paši, ki je ondi za namestnega kralja, na najlepši način gospodarstvo vzeli in ga njegovemu sinu, ki še menda prvih hlač ni raztrgal, pod oskrbništvom Nubar paše izročili. Nubar je vendar-le premeten človek, ki je že zdavnej, že lansko leto sprevidel, da bode za Egipt prišel trenutek, v kterem mu bo on pravi gospodar postal. Avstrijsko-nemško brodovje

čuvalo bode pri tem gospodarskem spremenu interese zunanje politike obeh držav, kterim se še ni ne ena in ne druga Angleški nasproti odpovedala. Brodovje bo pa tudi za to skrbelo, da se prav vredni egiptovski državni dolg in se spravi pod nadzorstvo za to postavljene komisije, in da se konečno izplača dolžna odškodnina poškodovanim avstrijskim in nemškimi podanikom, ki so ob svoje premoženje prišli tedaj, ko so Angleži Aleksandrijo razsipali. Brodovje pojde toraj tje kakor prav za prav zato, da bo na Angleže prežalo in če ne bo drugače, jim tudi pot kazalo, kako da naj v Egiptu postopajo, ako se mu nočejo zameriti. Dobre razmere med Angleško in Nemško se že tako zdavnej pogrešajo, slabe se pa naraščajo vsak dan bolj. Ravno kar se čuje, da je na guinejskih obalah afrikanskih, kjer se tudi zlato dobiva, nemška topničarica „Möve“ angleško zastavo z nemško namestila, kar ni, kar si bodi. Če je res, se iz tega lahko vojska napravi med Angleži in Nemci, če tudi so sorodni.

Po **Egiptu** in **Sudanu** jeli so Angleži resnobno postopati in vse na to kaže, da jim je na brzi napravi reda vse ležeče. V severnem Sudanu najeli so si 1500 Abbadahovcev, kateri jim bodo deželo med morjem in reko Nilom čuvali. Polkovnik Cherm-side nabira okoli Suakima vojake, iz kterih misli napraviti prostovoljno „ligo“ proti Osmanu Digma, ki se še vedno prav dobro počuti, čeravno so ga že dvakrat za mrtvega proglasili. Major Kitsener preiskaval je pa deželo okoli Nila in priznava, da je po onih krajih na dolgo in široko vse mirno in v redu. Iz Chartuma se ne poroča nič verjetnega, toliko so pa vendar-le vse novice od ondot prihajajoče med seboj v soglasji, da se Gordon vrlo brani in da mu bo mogoče tako se braniti, dokler mu ne pride ekspedicija na pomoč.

Zastopnik **severo-amerikanskih združenih držav** na Dunaji, poslanik Mr. Alfons Taft, ki je bil ondi od leta 1882, je našo prestolnico zapustil, ter se je na svoje novo poslansko mesto v Petrograd podal. Na njegovo mesto na Dunaj pride na novo imenovani poslanik, Mr. John M. Francis, ki je posebno duhovit in nadarjen človek. Ako ameriški listi o njem ne bahajo, je bil Francis v svoji mladosti rokodellec. Ker mu pa rokodelstvo ni ugajalo, je popustil taisto ter jel v časnike dopisovati, ter je bil naposled sodelavec nekega večjega ameriškega dnevnika, izhajajočega v Novem Jorku.

Vsled najnovejših vesti Bismark iz začetka ni mislil na kako prisvojitev zemljišč v zapadni in **južni Afriki**, temveč je hotel edino le ondi biva-jočim nemškimi naseljencem varstvo in zaslonbo napraviti. Ko so se pa Angleži jeli vmes vtikati in so jeli Nemce stiskati, tedaj še le šinila je Bismarku misel v glavo: Angležem v kljub se bode Nemčija polastila Angre Pektivene. Nemci se bodo sedaj še marsikje drugod naselili, posebno po Avstraliji v obližji Angležev, kajti Bismarku se zdi umestno, da bi jim gledé naselbinske trgovine nekoliko vodo kalil.

Kongo-pokrajine v zapadni in osrednji Afriki prišle so po vseh časnikih na dnevni red. Še prav posebno se pa razven Nemcev in Angležev za nje Portugizi zanimajo in si noč in dan prizadevajo, kako bi dokazali svoje predpravice na Kongo in njegove pokrajine. Resnica je, da so se Portugizi ondi ob svojem času že naselili, ker jim pa kupčija, tedaj ob veletoku še nerazvita po neznanih krajih ni nesla, opustili so one kraje popolnoma; sedaj jim je pa nezmerno žal po njih. Bismark jih pa zopet drži, kakor s klešami ter jih ne misli nič več iz rok spustiti. Njegov poslanec Nachtigall proglasil je že one pokrajine od Kameruna do angleške naselbine Lagos za nevtralnó zemljo, katero bo velika nemška korveta „Bismarck“ stražila in varovala. Glavni podjetnik ekspedicij po Kongo-pokrajinah, Amerikanec Stanley, obrnil se je sam do Nemčije,

Leta 1856, po turški vojski, naložili so nanj brigo o organizaciji bolgarskih, bosenskih, hercegovinskih, albaneških in črnogorskih, po Turkih opustošenih cerkvah. V ta čas je prenovil nad 50 cerkvá. Več pa kot 200 cerkvá je sprejelo z njega posredovanjem pomoč in darove. Za vse te cerkve skerbel je on do svoje smerti.

V tem letu sprejel je red sv. Vladimira. L. 1857 bil je imenovan članom ruskega geografičnega društva.

L. 1860 bil je imenovan za členu Petrogradskega slavjanskega komiteta. Leto na to je izdal nemško pravoslavno liturgiko pod naslovom: „Euchologion der orthodox-katholischen Kirche“. Potem nasleduje cela vrsta priznanj, redov, primenovanj za členu; v letih 1864—1865 poslal je 18 mladenčev, za učitelje v Rusijo. L. 1865 bil je imenovan častni ud Českega Muzeja. L. 1866 (28. marca) bil je obdarjen z mitro.

Tega leta bil je pozvan od carskega društva prijateljev véd prirodnih pri moskovskem vseučilišču h priredjeni slovanski etnografični razstavi v Moskvi; vse, kar je šlo iz Rusije, bilo je pod njegovim vodstvom.

V tem letu je bil tudi odbran od ministra na-

rodne prosvete poiskati učiteljev klasičnih jezikov za celo Rusijo in poljsko kraljestvo.

Dne 8. oktobra t. l. sprejel je pohvalno adreso od Slovakov severne Ogerske za trude in skrbi o literarnem razvoji slovaškega naroda.

Leta 1868 zaupala mu je sv. Synoda napravo duhovnega semenišča v Črnigori.

Sedaj bi imeli še naštetih in prinesti na znanje te neštivilne odlikovanja, ki so mu došla od različnih družeb in učenih društev. Nu to presega naš smoter. Z eno besedo: Rajevski je bil spoštovan in odlikovan ne le zgolj od svoje vlade in synode, marveč tudi od svojih enoplemencev. Tako je sprejel l. 1873 red Daniela I. vrste. Od ruskih redov, kar jih je sprejel, bil je poslednji red sv. Vladimira II. vrste. Konečno l. 1880 daroval mu je srbski knez Milan Obrenović Takovski red. Umrl je na Dunaji 2. maja t. l. v 73. letu svojega življenja ob 2 popoldne.

Velik človek slovanski, redka prikazen tudi v svojem velikem narodu, mož čist, idealen, skončal je svojo blagodarno pot! Naj bi našli tudi njega nasledniki tako čednostno in poblagoslavljenost stezo!

kteri nujno priporoča priznanje pridobljene zemlje za prosto državo ob Kongu, ktero naj sprejme pod svoje pokroviteljstvo, ako ji je ljuba prosta trgovina. Če bi si Portugizi zopet prilastili ondi pokroviteljstvo, potem bodo takoj velike carinske pristojbine vpeljali ob iztočji Konga v morje, kar pa Nemčija ne sme nikdar privoliti, kajti za prosto trgovino spodobi se prosta reka Kongo.

Izvirni dopisi.

Iz Brežic, 24. avg. Ako bi človek ne čul na lastna ušesa, ne mogel bi verjeti, da je to malo mestice, ki je bolj kaki vasi nego mestu podobno, tako navzeto nemčurskega duha. Že bosonoga deca, ki se po ulicah igra, govori med seboj le nemški. Ni čuda tedaj da je narodni kandidat pri volitvah za deželni zbor dne 21. t. m. dobil le 12 glasov. Toliko bolj pa se zaveda okolica, kar je tudi pokazala dva dni popreje pri volitvah za kmečke občine. Treba bode še mnogo dela in truda, da se narodna zavest prebudi. Ne morem jih drugače imenovati, kajti to saj uvidijo, da s kmetom ne morejo drugače občevati in so si le od Slovencev vse premoženje pridobili. In vendar tudi pri zaslepljenih meščanih.

Pa dovolj o tem. Namenil sem se opisati drugo veselo slovesnost, ki se je vršila dne 20. avgusta v tukajšni samostanski cerkvi. Onega dne je namreč obhajal č. g. o. Krizolog Greznik svojo zlato mašo. Ta slovesnost je privabila tudi pisalca teh vrstic semkaj. Rodil se je omenjeni gospod v Višni-gori 7. januarja 1811, stopil v red sv. Frančiška 23. septembra 1829, storil slovesno obljubo 21. okt. 1832, ter bil v mašnika posvečen 17. avg. 1834.

Služboval je kot učitelj najprej v Brežicah, potem nekaj let kot profesor in direktor na Novomeški in Pazinski gimnaziji. Slednjič pa je bil profesor klasične filologije v samostanski gimnaziji v Gorici. Marsikteremu učencu je še v blagem spominu. Tekom časa je opravljal tudi razne častne samostanske službe; bil je definitor, gvardijan itd.

Kako priljubljen je ljubeznjivi starček vsem, pokazalo se je ravno ta dan. Če tudi je bil delavnik, zbrala se je tolika množica pobožnega ljudstva, da je bila precej prostorna cerkev pretesna. Čast. gosp. o. Albert Pintar, gvardijan Samoborskega samostana, pa je v izvrstnem govoru razložil zbrani množici pomen tega dneva. Tudi mnogo duhovnikov — okoli dvajset — od blizo in daleč je počastilo zlato-mašnika. Naj ga ljubi Bog ohrani še mnogo let čvrstega in zdravega!

Iz Leskovca pri Krškem, 24. avg. Po deželi je običajno, da se god in rojstni dan Njih Veličanstva praznuje še le prihodnjo nedeljo. Tako je bilo tudi pri nas. Ker je ljudstvo prerevno, nismo mogli v to svečanost ničesar pripraviti, kakor se to zgodi po mestih, trgih in tudi po imovitejših vaséh. A zbralo se je verno ljudstvo k slovesni sv. maši, ter tu gotovo ne slabeje kakor po mestih, molilo, da nam Bog ohrani milega in dobrega vladarja še mnogo let, kakor tudi vso vzvišeno rodovino Habsburško.

Razun te svečanosti obhajala je naša župnija ravno isti dan še drugo; namreč dan prvega svetega obhajila otrok. Komaj je zjutraj cerkovnik za prvo službo božjo odzvonil, že vidiš lepo praznično oblečene deklice in dečke hiteti k farovžu, od kodar se ima sprevod vršiti v hišo božjo. In res še pred 6. uro zjutraj stalo je 29 deklic in 23 dečkov v svoji krstni nedolžnosti z zastavo, ktere je č. g. katehet Franjo Grivic slovesno peljal k mizi Gospodovi.

Ob 6. uri zjutraj prične se sv. maša, ktero so brali preč. g. kanonik in zlatomašnik, Ed. Poljak. Med mašo bila je pridiga, v kateri so gosp. kanonik tudi omenili današnji slavnostni dan, ter otrokom tako gorko imenitnost tega dneva slikali, da se je mnogo ljudstva solzilo. Kdo bi se pa tudi ne, slišč gorke besede vnetega pridigarja, ki nas je znal vse v nežna nedolžna leta mladosti prestaviti, ki nam je tako navdušeno priporočal skrb za svate tu pred mizo božjo klečeče da bi prinesli belo nedolžno obleko pred Vsegamogočnega. Ko bi pa kdo zaradi človeške slabosti pravo pot zgrešil, naj pomisli na današnji slavnostni dan, ter se verne nemudoma na pot pokore. Po dokončani sv. maši pridejo pred altar gosp. katehet, kteri so svoje učence v jedrnatih besedi nagovorili.

Z vneto besedo so obudovali v njihovih sreih željo in hrepenenje po Jezusu in sklenitvi z njim. Opravili so ž njimi vse molitve pred sv. obhajilom

ter konečno jih obhajali. Sedaj po sv. obhajilu brali so tiho sv. mašo, koje se je vdeležilo razun obhajancev še velika množica vernega ljudstva.

Po dokončani sv. maši šli so v procesiji v župnikovo hišo in od tod na vrt g. Ženerja, kjer so g. katehet otroke z raznimi jedili bogato pogostili.

Res lepo število, 52 otrok bilo je današnji dan obhajanih, naj mi bode pa tudi tu dovoljeno povedati, kako so se podučevali za ta imeniten dan. Kdor pozná našo župnijo, bode vedel, kako je raztresena, kako obširna, ena največjih na Kranjskem, ter lahko trdim, da so vasi od župniške cerkve nad dve ure oddaljene. Akoravno imamo tu trirazredno šolo, vendar jo večinoma ti današnji obhajanci niso obiskovali zavoljo oddaljenosti, nekoliko zaradi revščine in mogoče tudi malomarnosti staršev. Toraj bilo je treba g. katehetu te otroke posebej v cerkvi podučevati.

Da je pa tako delo jako težavno, vsak vé, in tega tu ne gre razpravljati. Omenim naj samo to: Naš čast. g. katehet delal je in še dela neutrudeno v vinogradu Gospodovem, ter je pravi oče mladini, vnet duhovnik, neustrašljiv boritelj za krščanstvo in pomočnik ubogim. Bog nam ga ohrani še mnogo let!

Spod Triglava, 24. avg. (Čestitka „Slovencu“.) Sicer ni varno hvaliti koga v oči ali zobe, ker se človek le prerad prevzame; vendar — te nevarnosti menda pri „Slovencu“ več ni. Kar je res, je pa res, in — zmerna hvala človeku pogum dela.

Kar sem daleč proč od mesta nekoliko bolj v miru in pokoju, prebiram „Slovenca“ bolj zvesto, nego ga utegnem ondi, skoro od konca do kraja, in vsled tega smem spričevanje dati resnici, da je „Slovenec“ jako napredoval, kar zelo veseli vse poštene domačine. Poleg čedne vnanje oblike so čvrsti uvodni članki in mikavni dokaj različni podlistki, nekteri prav res izvrstni. Množijo se dopisi iz raznih krajev, in Bog daj, da bi se hitro še v prihodnje, kajti po dopisih smé se soditi krepka vzajemnost ter ceniti listova priljubljenost pa njegova moč ali vplivnost. Čim več dopisnikov se oglašá vanj in iz čim bolj raznoterih krajev mile naše Slovenije, tem bolj zagotovljena je njegova prihodnja veljavnost. Tudi nas sploh veseli, da je jel vse, karkoli se znamenitega zgodi po Slovenskem, t. j. ne le po Kranjskem, ampak tudi po Štajarskem, Koroškem, Goriškem, Tržaškem, Isterskem itd., priobčevati med domačimi novicami, saj je to vse nam Slovincem vzajemno in res domače. Kar se pa bistveno mimo prej ponaša in hvaliti mora v „Slovencu“ sedaj, je politični pregled, kteri je obilen, obsežen, mikavno dopovedovan, živo ali nepretregano sostavljen, čvrst — tako, da nadomestuje malo da ne vse nemške liste, vzlasti njim, kterim se ni baviti z veliko politiko, in jim tako prihranjuje mnogo noveev, kteri ostanejo naj v deželi. Da se časih primerijo zmote, da se vkradejo vanj slovnični pogreški tu pa tam, da ga sem ter tje zaseže državni pravdnik itd., to je človeško, lahko odpustljivo — proti občni tehtnosti, o kteri „Slovencu“ čestitam ter tudi v imenu mnogih sotrudnikov kličem k prospešnemu napredku: z Bogom na zdar!

Z Dolenjskega, 23. avgusta. (Krajopis Vipavski, Kranjski.) Vipacum, vulgo Germanis Wippach, Carniolis Vipava, oppidum frequens olim et amplum, modo exile, ad Carnioliam quidem hodie refertur, sed in Italia tamen jacet, utpote ad australem alpium radicem situm; harum quippe summitas, vel ipso Schönleben annuente, Italiae initium est. — „Današnji Vipavci se bodo pač spogledali, čuvši, da so bili že pred več ko sto leti „v Italiji“. Tega vrli Slovenci Vipavski vedé nikdar dopustili ne bodo. — Illius tenuitatem illustrat magnificum comitis Lanthieri palatium recenter ibidem excitatum. Propriis quondam suberat dominis, seu cognomen suum ab illo loco mutuantibus, inde ad Osterivicios Carinthiae proceres devenit, ab his vero ad Herbersteinos, ex quibus Leonardus fertur a. 1487 a Friderico IV. caesare hoc oppidum dono accepisse; sequentis vero seculi annus 57 consignatur a Bautseno Nicolai comitis Turriani funere, quem ob multas legationes in Italia, Hispania et Belgio pro caesare obitas Vipacensi castro ab eo donatum subjungit. Horrida asperaque alpium juga Turcarum impetum frangere nequiverit, quo minus a. 1478. hucusque progressi totam viciniam expilarent; post sex inde lustra alteri patuit hosti, Venetis scilicet, qui a. 1508. inopino assultu Vipacum occuparunt. Longa hinc extenditur ora generoso amoenoque vino, quod ibi legitur, celebrata. Praeterea scaturit ex propinqua rupe Vipacus fluvius in eo alpium latere, quod Nauporti (alias descripti) fontibus opponitur, estque procul-

dubio famosus ille veteribus fluvius, qui quondam Frigidus audiebat; id enim clare demonstrat Pentingeriana mappa cum praesenti locornem situ comparata: illius iter (huc pertinens in Labacensi descriptione jam exposuimus, quod) nimirum Aquileia ducebatur ad pontem Sontii, ad fluvium Frigidum, ad alpem Juliam, Longaticum, Nauportum, Aemona; hodie autem si quis Aquileia discedens post 14 passuum millia in veteri mappa adscripta Sontium, seu Lisontium trajiciat, ad alpes, quae ante Nauportum occurrunt, profecturus, in nullum alium certe incidet fluvium, quam Vipacum, cujus in eodem pariter loco meminit Antonini itinerarium. Inclaruit maxime hic fluvius ob celeberrimam victoriam a Theodosio imperatore a. 394. de Eugenio tyranno prodigiose partam: dilaudant illam ex veteribus Jordanes (de reb. Get. c. 28), Ruffinus (lib. 2. c. 33), Theodoritus (lib. 5. c. 24), Orosius (lib. 7. c. 35), Socrates (lib. 6. c. 25), Sozomenus (lib. 7. c. 22, 24), aliique plures, ex quibus locum clare designant partim Sozomenus, dum ait: Eugenius maximum paravit exercitum, et portas Italiae, quas Romani alpes Julias vocant, praeoccupatas communit. Et postmodum ita de Theodosio scribit: Oratione facta movet in Italiam, et cum alpes consecutus esset, primas custodias occupat, deinde superato transitus vertice, cum jam descendendum esset, campum plenum equitibus ac peditibus videt. Partim Socrates, dum haec narrat. Fit itaque conflictus ad fluvium, quem Frigidum vocant. Hic ergo Theodosius collecto militarium virum robore, certus obtinendae victoriae, quam Joannes Anachoreta praedixerat, in Eugenium cum Arbogaste, Flaviano et ingenti armatorum caterva adventantem praevio crucis signo in labaro, militumque armis renidente, exercitum movit, et quidem nonis septembris Gothos praeire jusserat, qui ab hostibus oppressi infoelicem totius rei exitum ominabantur; at caesar ss. apostolorum Joannis et Philippi aspectu verbisque per noctem confortatus, universis postridie copiis praelium redintegrat, quo maximis utrinque animis exardescente, ubi Romani Romanis congrediebantur, aequalis erat pugna, ubi vero Gothi ceterique barbari pro Theodosio dimicabant, ibi vincebant Eugeniani; quod ille intuitus, super editam rupem, unde ab omnibus spectaretur, in terram procumbit, divinamque opem ferventissime invocat, nec suo voto frustratur; nam Bacurii eximiae pietatis virtutisque tribunus cum primis ducibus illuc suppetias ferens, ubi hostes superabant, rupta eorum acie, in fugam omnes convertit. Validissimus interim exortus ventus missa ab Eugenianis jacula in eodem retorquebat, et quae jaciebant caesarei, vehementius in hostes ferebantur, in quorum etiam ora elatus pulvis oculorum usum praepediverat. Hac ratione Theodosius victoria potitus Aquileiam perrexit. Jure igitur Claudianus, postquam cuncta haec eleganti carmine cecinisset, ita exclamavit (de III. consul. Hono.):

O nimium dilecte Deo, cui fundit ab antris
Aeolus armatas hyemes, cui militat aether,
Et conjurati veniunt in classica venti:
Alpinae rubuere nives et Frigidus amnis
Mutatis fumavit aquis turbaeque cadentum
Staret, ni rapidus juvisset flumina sanguis.

Crainburgum vulgo Crain seu Crainburg venusta civitas et Carnioliae marchionum olim sedes Savo fluvio adjacet, ubi hic a Canckera amne augetur et ab hodierna provinciae metropoli 4 milliaribus absedit. Quinque intra urbem numerantur templa, parochiale scilicet divo Cantiano sacrum, duo beatae Virgini devota et totidem alia s. Sebastiano et ss. Florentiano et Valentino dicata; extra urbis vero ambitum venerabilis capucinorum ordo templum coenobiumque incolit a. 1640. exstructum. Praeter templa memorabilis est Crainburgi arx vulgo Kieselstein dicta, et ab Henrico II. comite Ortenburgico, annuente Udalrico Carinthiae duce a. 1262. aedificata: nomen haec a silice sumpsit, ex quo non modo ipsa, sed et universa civitas constat. — Da bi bilo še dandanes mesto vse iz kremena, bo težko verjeti. — Ardente ab a. 1435. inter Austriacos et Cilejenses bello Joannes Witovicus, qui his militabat, aucta a ruente e coelo imbre nocte Crainburgenses nil minus praestolantes opprimit, urbemque expugnat; verum non diu illi licuit victoria perfrui, nam paulo post Friderici IV. caesaris copiae occupata nocturno pariter tempore civitate Cilejenses expulerunt.

Vilinski.

Domače novice.

(Cesarjev dar). Nj. Veličanstvo podarili so pogorelcem v Voklem 400 goldinarjev iz lastnega.

(V volilnem okraji Kočevje-Ribnica) izvoljen je za poslanca v deželni zbor Auerspergov gozdar g. Faber z 81 glasovi. Narodni kandidat g. Fortuna ostal je v manjšini z 48 glasovi.

(„Narodna čitalnica“ v Kranji) priredi dne 31. avgusta 1884 na vrtu g. P. Mayrja ml. veliko slavnost v proslavljenju rojstnega dne našega presvitlega cesarja Franja Josipa I. Razvila se bodo tudi nova čitalnična zastava. — Program: 1. Govor gosp. predsednika. — 2. F. S. Vilhar: „Slavnostna kantata“, možki zbor Ljubljanske in Kranjske čitalnice. Tenor solo poje g. A. Razinger. — 3. Govor pri razvitju nove zastave. govori J. Vilfan. — 4. Dr. B. Ipavic: „Molitev“, možki zbor Kranjske čitalnice. — 5. F. S. Vilhar: „Pobratimija“, možki zbor Ljubljanske in Kranjske čitalnice. — 6. Ant. Förster: „V tihi noči“, četverošpev Ljubljanskih čitalničnih pevcev. — 7. C. Mašek: „Pri zibeli“, četverošpev Ljubljanskih čitalničnih pevcev. — 8. D. Jenko: „Strunam“, četverošpev Kranjskih čitalničnih pevcev. — 9. F. S. Vilhar: „Naša zvezda“, možki zbor Ljubljanske in Kranjske čitalnice. Tenor solo poje g. Iv. Pribil. — 10. „Poglavje I., II. in III.“, vesela igra v jednom dejanji. — Med posameznimi točkami svira vojaška godba. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osobo 50 kr. — K obilnej udeležbi vabi najljubnejše slavnostni odbor.

(C. kr. okrajni glavar Kamniški), g. dr. Filip Zaplotnik, preselil se bo Ljubljano, kjer bo služboval pri tukajšnji c. kr. deželni vladi. Vodstvo okrajnega glavarstva Kamniškega prevzel bo c. kr. vladni tajnik g. dr. Karl Rus začasno.

(Vmirovljen) je c. kr. okrajni komisar g. Franc Sertič, ki je poslednji čas služboval pri c. kr. okrajnem glavarstvu Ljubljanskem.

(Vredništvo „Duhovnega Pastirja“) nas prosi, naj opozorimo č. gg. naročnike, da se je vrnila v poslednjem zvezku na str. 462. v 3., 8. in 9. vrsti od zdolej neljuba napaka, ktere naj blagovolijo č. gospodje sami popraviti; mesto „letos“ in „letošnje leto“ naj se bere „prihodnje leto“.

(Novi deželni muzej) je dozidan in ga bodo jeli spravljati pod streho. Raz zidovja vihrajo zastave v narodnih, cesarskih, mestnih, in belgijskih barvah. Stavbeno društvo napravilo je delavcem praznik, kedar so „smreko“ postavili na doveršeno zidovje.

(Ubil se je) danes zjutraj zidar „Tiček“ spod Golovca v tovarni za smodke, kjer je z odra padel in takoj mrtev obležal.

(Utonil) je v Ljubljani blizu velikega mosta pod Žalostno goro v torek popoldne ob 1. uri 32letni kmetski sin Valentin Lampič s konjem vred, doma iz Dvora pri Št. Vidu nad Ljubljano. Konja so včeraj dobili, njega pa še ne. Šel je s svojimi domačimi po otavo; najbrž je hotel konja omiti ali kopati, a revež je našel tu nenadoma svojo smrt. Bog mu daj večni mir.

(Išče se) blagajnik Ojstrovskih fužin Alfons pl. Weskamp, ki je 20. t. m. ondi prešel. V blagajnici manjka 8500 do 8800 goldinarjev, kakor se „Laib. Ztg.“ od ondot poroča.

(Popravek.) Z Notranjskega se nam piše, da pod „firmo L.“ v Postojni, ktero je dopisnik „Z Notranjskega“ v št. 191 „Slovenca“ prijel zaradi surovega vedenja pri volilnem shodu 17. t. m., nikakor ni razumeti trgovska „firma Lavrenčič“. Misli je, da tudi slavno občinstvo tega izraza sploh ni v tem pomenu tolmačilo. Trgovska „firma Lavrenčič“ je vse časti vredna in nje gospodar Josip Lavrenčič je občečisljan trgovec in narodnjak ter se nikakor ni vdeleževal nedostojnih zabavljic dotičnih „L.“—ev.

Razne reči.

— „Nič ni popolnega pod solncem“. Vsak človek ima svoje duhovne slabosti; pa tudi brez telesnih je malokdo. Mnogokrat imajo pa taki možje prav hude bolesi, ktere svet kot naj srečnije preslavlja. Zgledi naj to potrdijo. Kakor pripoveduje Plutarh, je Cezarja večkrat glava bolela in napadala božjast, kar se je posebno v Hispaniji v bitki pri Tapsu pokazalo. Tudi Mohameda je večkrat napadla božjast in je bil večkrat v popolni nezavesti. Peter

Veliki je bil zelo slabih živcev; nekaj je ležal tri dni in tri noči, da se ni ganil; enako mu je še trganje po telesu veliko neprijetnosti prizadevalo. Schillerja je pa že od mladih nog trpinčila mrzlica in krč. Alfieri pripoveduje o sebi, da je trpel hujše bolečine, in da je bil že v mladosti od svojih rojakov zaničevan in zasmehovan. Zato je bil tudi še kot mož otožen in je na potih navadno jokal. Pozneje je opazil, da se mu otožnost vsako spomlad povračuje. Trpel je tudi trganje po telesu in se je hotel enkrat sam umoriti. Tudi Paganini je bil poseben človek. Bil je zelo slabotnega telesa, oživel se je le pri igri. Noč pred koncertom navadno ni zatisnil očesa. Po igri ga je pa božjast trla. V vsem njegovem obnašanju, obličji in talentu je bilo nekaj demoničnega. Luther in Mohamed sta bila bolna na duhu, ker sta imela prikazni in halucinacije. Pope, Byron in Walter Scott so imeli isto bolezen. Ko se je Göthe ločil od Friderike, je videl, da ima novo obleko in da sedi na konji; čez 8 let je šel po naključju po isti poti in videl jo je v ravno taki obleki in na takem konji. Znane so halucinacije ali čutna mamila Bruta v bitki pri Filipah, Cromvella in Bernadotta, kterima so hudobni duhovi poznejšo slavo naprej naznanili. Tudi Napoleon ni bil navaden človek. Bil je prepričan, da ima posebnega duha, ki ga varuje. Ko je nekaj k njemu prišel general Rapp, imel je Napoleon ravno prikazen; prašal je generala ali vidi tudi on duha, kterega gleda on sam. Moreau pripoveduje o Napoleonu še druge posebnosti.

Telegrami.

Ribnica, 27. avgusta. Fortuna je dobil tukaj vsih 42 glasov, v Kočevju pa 6, Faber 81.

Gradec, 26. avgusta. Velikoposestvo volilo je same liberalne kandidate.

Turin, 26. avgusta. Laški kralj in ministerski predsednik Depretis podala sta se v Busco k bolnim za kolero. Pri odhodu jim je kralj podaril 10.000 frankov.

Pariz, 26. avgusta. Včeraj bilo je po južnih francoskih krajih 47 mrtičev za kolero.

Pariz, 26. avgusta. V Avignonski blaznici pomrlo je do včeraj 72 osov za kolero.

Pariz, 27. avgusta. Uradni telegram admirala Courbeta poroča na 24. t. m. iz Fu-Čeva, da je na 23. t. m. devet kitajskih vojnih ladij, dvanajst džonk (čolnov) in veliko kitajsko križarico potopil, ter da je pred njegovimi topovi Kruppova baterija v orožnici omolknila. Dve sovražni ladiji ste vbežali. Francozi zgubili so 6 mrtvih in 27 ranjenih, ladije njihove so le nepomenljivo poškodovane. Kitajci imajo velikansko zgubo. Courbet naznanja bodoče streljanje na orožnico in da ne misli kraja pred 29. ali 30. t. m. zapustiti.

Tujci.

25. avgusta.

Pri **Maliči**: Graf Osmond, zasebnik, iz Pariza. — Jurij Nedelkovits, operni pevec, z družino, z Dunaja. — S. Müller in J. Horowitz, trg. potovalec, z Dunaja. — Ignacij Šmejkal, c. k. major, iz Karthausa. — Avgust Ulrich, c. k. stotnik, iz Brna. — Vitez Schirnhofler pl. Marefalk, c. k. ces. sovetnik, iz Gradaca. — Mat. Rebolj, župnik, iz Slivja. — Kat. Florjančič, kuharica, iz Slivja. — J. Neumann, trgovec, iz Siska.

Pri **Stonu**: Franc Giegl, trgovec, z Dunaja. — Andr. Perko, c. k. živinozdravnik, iz Trsta. — Ig. Feleki, trg. pot., iz Zagreba. — Josip Kauschitz, c. k. nadporočnik, iz Celovca. — Josip Lengyel, trgovec, iz Marezala. — Praunseis, šuklje in Rüksch, dijaki, iz Št. Jurja.

Pri **Tavčarji**: M. Reuter in J. Reimann, trgovec, z Dunaja. — M. Felde, trgovec, iz Remscheida. — Janez Linhart, učitelj, iz Zenka.

Pri **Avstrijskem caru**: Ant. Krošl, c. k. finančni nadpaznik, iz Kočevja. — Josip Čop, učitelj, iz Ribnice.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 54 gl., Rio 48, St. Domingo 56, Portorico 90, biserna 96, Cejlon 74—120, Java 64, Mokka 97—106.

Sladkor po 19.75—29 gl.
Dišave: poper 85 gl., žbice 62—100.
Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 9, iz Smirne 18, rozine 5, pomoranče 2.50, limone 2.50 za vsak zabor, rožiči 7, mandeljni 84.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42—48, dalmatinsko 43, angleško 35.—, petrolej 9.75.

Kože: juhtovina 260, podplattje 125—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60, zajče sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterska 110.

Bombaž: ameriški 75, indijski 48.

Ježice po 11—25 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 54, ogerska 62, špeh 56.

Žito: pšenica ruska 8.50—9.—, laška 9.25,

koruza 6.25, rž 7, oves 7.50, fižol 11—12, grah 13—15, riž laški 18.75, indijski 11.50— goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

27. avgusta.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl. 55 kr.
Sreberna	81 " 50 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103 " 50 "
Papirna renta, davka prosta	95 " 40 "
Akcije avstr.-ogerske banke	857 " — "
Kreditne akcije	296 " 90 "
London	121 " 60 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 75 "
Francoški napoleond.	9 " 64 1/2 "
Nemške marke	59 " 50 "

Od 26. avgusta.

Ogerska zlata renta 6%	122 gl. — kr.
" " " 4%	91 " 45 "
" " " papirna renta 5%	88 " 20 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 104 " 25 "
" " " Länderbanke	98 " 75 "
" " " avst.-oger. Lloyd v Trstu	546 " — "
" " " državne železnice	304 " 25 "
" " " Tramway-društva velj. 170 gl.	213 " 75 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124 " 50 "
4% " " " " " 1860	500 " 134 " 90 "
Državne " srečke iz l. 1864	100 " 169 " 25 "
" " " " " 1864	50 " 168 " 50 "
Kreditne srečke	100 " 179 " — "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " 25 "
Rudolfove srečke	10 " 19 " — "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108 " 30 "
" " " " " Ferdinandove sev.	105 " 50 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	105 " — "

Politura

(10) za mobilije,

ktere se lahko vsakdo posluži, da si zlika svoje stare mobilije, ki se že po prvem likanji svetijo kakor nove. Cena za vsako steklenico l gl. 20 kr. proti poštnem povzetju razpošilja

L. Epstein,
Wien, IV., Getreidemarkt 17.

Želodec

sme se pač gospodar in oskrbnik naših življenskih moči imenovati, ker le z njegovo pomočjo se zavžita jedila v tečnost spreminjajo.

Želodec je neutrudljiv in priden delavec, kteri se nikoli ne spočije in vedno le edino za ohranjenje našega zdravja skrbi.

Ce pa ta nesebični pridni minister našega trupla le nekoli oboli, potem oslabijo takoj njegove moči, dobra njegova volja ne pomaga ničesar in ne more več svoje službe redno izvrševati in vsled tega trpimo le mi ljudje.

Koliko nevarnih boleznih ima svoj vzrok v slabem želodecu!!

Prva skrb vsacega človeka naj toraj bude, da varuje ta dragoceni organ svojega trupla pred vsakim napadom!

In kaj je boljše sredstvo zoper vsako želodečno bolezen kakor

Piccolijeva želodečna esenca!

To esenco izdeluje lekarnar Piccoli v Ljubljani „pri angelu“. Dobre in koristne lastnosti te esence so predobro znane, toraj ni treba daljšega opisovanja. V kratkem e toliko, da ta Piccoli-jeva esenca zmerom zoper vsako želodečno bolezen gotovo pomaga!

Gospodu Gabrielu Piccoli-ju, lekarničarju v Ljubljani,

Z veseljem Vam poročam, da sem cvet za želodec, kojega Vi izdelujete, rabil z najboljšim vspehom pri težkem prebavljanju in zoper zlato žilo.

Trst dne 28. novembra 1883.

Dr. D. Agostini, praktični zdravnik in kirurg.

Cvet za želodec Ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja, kterega sem velikokrat zapisoval bolnikom, je jako dobro sredstvo v slučajih zaprtja in zlate žile.

Prozročuje hitro izpraznjenje brez bolečin in ne da bi dražil čreva.

Trst, meseca januarja 1884.

Dr. Cambon, zdravnik za ženske in oči.

Cvet za želodec, izdelan po izvrstnem lekarničarju G. Piccoli-ju, je prav dobro sredstvo proti vsem boleznim v želodecu in trebuhu, ki imajo svoj izvir v pomanjšani živnih moči, zaradi česar morem podpisani z najmirnejšo vestjo priporočati ta cvet.

Trst, meseca januarja 1884.

Dr. vitez pl. Garaucchi, zdravnik Lloydove družbe.

Veliko let že zdravim s čistili različne bolezni, najboljše sredstvo pa je Vaš cvet za želodec, ki ima prednost, da povzročuje mnogo izpraznjenj, ne da bi dražil čreva.

Trst, dne 1. oktobra 1883.

Dr. Pardo, praktičen zdravnik.

Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska, toda ne razpošilja se manj kakor 12 steklenic, ki z zavojem in voznim plisnom stanejo 1 gl. 36 kr. Pri večjih naročilih primeren odpust.

(4)

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmiraj svežna za dobiti v lekarni G. Piccoli-ja „Pri Angelu“ v Ljubljani, na Dunajski cesti,

